

Sygn. akt III Cz 2126/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędziowie: SO Roman Troll (spr.)

SR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2017 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. Z. i K. Z.

przeciwko S. P., W. P. i M. P.

o zaniechanie naruszeń

na skutek zażalenia powodów

na postanowienie Sądu Rejonowego w (...)

z dnia 28 września 2016 r., sygn. akt I C 1529/14

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalić wnioski pozwanych o zawieszenie postępowania.

SSR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty SSO Leszek Dąbek SSO Roman Troll

Sygn. akt III Cz 2126/16

UZASADNIENIE

Przed Sądem Rejonowym w (...) toczy się sprawa z powództwa B. Z. i K. Z. przeciwko S. P., W. P., M. P. o ochronę własności poprzez zakazanie pozwanym przechodzenia i przejeżdżania przez nieruchomości – działkę nr (...) stanowiącą własność powodów, położoną w Wilczy, dla której Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Postanowieniem z 28 września 2016 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach zawiesił postępowanie w sprawie na mocy art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. uwzględniając tym samym wnioski pozwanych z 9 czerwca 2016 r. W uzasadnieniu wskazał, że równolegle z rozpoznawaną sprawą toczy się przed Sądem Rejonowym w Gliwicach, pod sygn. akt I Ns 1243/15, sprawa z wniosku S. P. i W. P. z udziałem B. Z. i K. Z. o ustanowienie służebności drogi koniecznej przez działkę nr (...). Zdaniem Sądu I instancji rozstrzygnięcie w tejże sprawie będzie miało wpływ na rozstrzygnięcie w rozpoznawanej sprawie. Postępowanie w sprawie I Ns 1243/15 dotyczy ustanowienia służebności drogi koniecznej na tej samej działce, a dotychczas przeprowadzone czynności w rozpoznawanej sprawie wskazują, że dojazd do nieruchomości pozwanych był prowadzony przez sporną działkę, natomiast ukształtowanie terenów okalających nieruchomości pozwanych wyklucza przeprowadzenie dojazdu do niej w sposób obojętny dla właścicieli pozostałych działek. W razie ustanowienia służebności drogi koniecznej po działce nr (...) w Wilczy pozwani w rozpoznawanej sprawie będą mieli skuteczne uprawnienie do korzystania z tej nieruchomości względem jej właścicieli B. i K. Z.. Jednocześnie wydanie

rozstrzygnięcia w rozpoznawanej sprawie przed zakończeniem postępowania o sygn. akt I Ns 1243/15 faktycznie pozbawi pozwanych dostępu do nieruchomości.

Powodowie wnieśli zażalenie na to postanowienie, domagając się jego uchylecia oraz zasądzenia solidarnie na ich rzecz od pozwanych kosztów postępowania zażaleniowego. Zarzucili naruszenie regulacji art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie, będące konsekwencją przyjęcia, że wynik rozpoznawanej sprawy zależy od treści rozstrzygnięcia w sprawie I Ns 1243/15. Skarżący podnieśli, że korzystają w sprawie z roszczenia negatoryjnego (art. 222 § 2 k.c.), a postępowanie o ustanowienie służebności drogi koniecznej nie jest prejudykatem dla rozstrzygnięcia sprawy o ochronę własności. Ponadto wskazali, że zupełnie dowolne jest ustalenie Sądu Rejonowego, iż rozstrzygnięcie w rozpoznawanej sprawie pozbawi pozwanych dostępu do nieruchomości, gdyż w tej kwestii Sąd oparł się jedynie na zeznaniach świadka, który nie mieszka w sąsiedztwie od ponad 30 lat, pomijając zaoferowane przez strony dowody do przeprowadzenia, a to m.in. oględziny nieruchomości.

W odpowiedzi na zażalenie pozwani wnieśli o jego oddalenie jako bezzasadnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z regulacją art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego. Wskazuje się, że zależność z art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. musi być tego rodzaju, że orzeczenie, które ma zapaść w innym postępowaniu cywilnym, będzie prejudykatem, czyli podstawą rozstrzygnięcia sprawy, w której ma być zawieszona postępowanie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2005 r., sygn. akt V CK 407/05, LEX nr 462935). Z prejudycjalnością mamy więc czynienia wtedy, gdy wynik postępowania cywilnego zależy od wyniku innego postępowania (cywilnego, karnego lub administracyjnego), gdyż przedmiot postępowania prejudycjalnego stanowi element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu cywilnym. Oznacza to, że nie jest możliwe rozstrzygnięcie sprawy w toczącym się postępowaniu cywilnym bez wcześniejszego rozstrzygnięcia kwestii prejudycjalnych.

Instytucja zawieszenia postępowania ma charakter wyjątkowy, gdyż jej zastosowanie tamuje główny cel postępowania jakim jest merytoryczne rozpatrzenie sprawy. Fakultatywność skorzystania z tej instytucji nie oznacza pozostawienia kwestii zawieszenia do dowolnego uznania sądu, lecz nakłada obowiązek rozważenia wszystkich okoliczności i wydania decyzji w danej sytuacji celowej. Dlatego też Sąd Najwyższy w wyroku z 10 lipca 2002 r. (sygn. akt II CKN 826/00, Legalis nr 57106) przyjął, że zawieszenie postępowania w sprawie o wydanie nieruchomości tylko dlatego, że strona pozwana spowodowała wszczęcie innego postępowania dotyczącego tej samej nieruchomości, może doprowadzić do bezpodstawnego wstrzymania na czas bliżej nieokreślony orzeczenia co do istoty sprawy, a tym samym do szkodliwego społecznie wstrzymania wymiaru sprawiedliwości. Stanowisko to może mieć odpowiednie zastosowanie w rozpoznawanej sprawie

W obecnym postępowaniu powodowie domagają się zakazania pozwanym przechodu i przejazdu przez ich działkę o numerze (...) położoną w (...). Jednocześnie przed Sądem Rejonowym w (...) toczy się, pod sygn. akt I Ns 1243/15, postępowanie z wniosku S. P. i W. P. o ustanowienie służebności drogi koniecznej przez działkę o numerze (...) – stanowiącą własność powodów. Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska Sądu I instancji, że od wyniku postępowania w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I Ns 1243/15 zależy rozstrzygnięcie w rozpoznawanej sprawie (sygn. akt I C 1529/14). Jest bowiem możliwe rozstrzygnięcie sprawy o sygn. akt I C 1529/14 bez uprzedniego rozstrzygnięcia kwestii służebności drogi koniecznej co do działki (...). Ewentualne ustanowienie służebności drogi koniecznej przez tą działkę wywoła skutki prawne na przyszłość i będzie kreowało skuteczne uprawnienie wnioskujących do korzystania ze spornej działki. Niemniej jednak w obecnym stanie sprawy nie niweczy to w żadnym wypadku uprawnienia powodów do domagania się ochrony negatoryjnej – są bowiem właścicielami tej działki. Co więcej dowolne i nieuprawnione pozostaje twierdzenie, jakoby rozstrzygnięcie w rozpoznawanej sprawie faktycznie pozbawiło pozwanych dostępu do nieruchomości, chociażby z racji faktu, że

w toku toczącego się postępowania pod sygn. akt I Ns 1243/15 S. P. i W. P. posiadają stosowne instrumenty prawne dla zabezpieczenia swoich żądań.

Wobec powyższego zażalenie zasługiwało na uwzględnienie, albowiem złożony przez pozwanych wniosek o zawieszenie postępowania nie był zasadny i na podstawie regulacji art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. powinien zostać oddalony. Nie było też konieczności zawieszenia postępowania z urzędu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., należało orzec jak w sentencji. Natomiast rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego zapadnie w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c.

SSR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty SSO Leszek Dąbek SSO Roman Troll